

Naturkronikken

Indlæg i Naturkronikken fra de seks bidragydere er helt for deres egen regning. Ingen af emnerne er i forvejen godkendt af hverken redaktion eller fra politisk hold. Kronikkerne tegner dermed heller ikke nødvendigvis DJ's holdning eller politik.

Peder Størup

Landmandssøn, lodsejer og manden bag *Naturbeskyttelse.dk*. Uddannet reklamefotograf. Formidler bl.a. om, hvordan naturen udvikler sig på slægtsgården ved Silkeborg i samspil med hestene. Producerer plakater med Danmarks vilde arter mv.

Naturskat til naturgenopretning?

Vi er som samfund nødt til at investere i en fremtid for arterne, ligesom vi gør det i vores egen fremtid. En naturskat, som vi alle skal bidrage til, kan redde naturen.

Tekst og foto: Peder Størup

ØVRIGT: Hvis tabet af natur skal stoppes, skal naturpolitik sidestilles med andre tunge politikområder som sundhed, uddannelse mv. Ellers vil tabet af natur fortsætte med uformindsket styrke.

Da der stort set ikke er en matrikel i Danmark uden jægere som ejere eller lejere, kan jægerne få en afgørende rolle i kampen for at stoppe tabet af arter. Spørgsmålet er, om jægerne vil være medspillere eller modspillere?

Jeg har været i Sverige for at finde den i Danmark (sandsynligvis) uddøde kløverhumle, der skal med på plakaten med vilde danske bier som en lille reminder om, hvordan det kan gå, hvis vi ikke passer bedre på vores natur. Tilfældigvis mødte jeg et dansk par med en større ejendom og en masse rødkløvermarker, primært med tanke på jagt. Vi snakkede lidt om natur. De med udgangspunkt i det jagtbare, og jeg med udgangspunkt i bierne. Vi blev hurtigt enige om, at det ikke står for godt til i Danmark. Jeg gav et par tip til deres svenske ejendom: at gamle træer og dødt ved er godt til biller, fugle mv., at gammel næringsfattig natur med større planteædere selvfølgelig er det optimale, men også hvis man skal have taget høslæt, at gøre det forskudt, så man ikke trækker fødegrundlaget væk under insekterne fra den ene dag til den anden. Responsen var: Det giver da god mening – man skal jo vide det – det vil vi da gøre.

Tænk, hvis alle bidrog med den lille ting? Jeg er helt sikker på, at de er taget lige hjem og har søgt på kløverhumle og nu tænker over, hvad de kan gøre for den og andre af vores pressede insekter på deres ejendom. Men ændret slåning gør det som nævnt ikke alene. Hvis man som jæger for alvor vil gøre en forskel, er man nødt til at dele sine jagtmarker med nøglearter som f.eks. hest, kvæg og bison – art-

er, der spiller en stor rolle for de vilde arters trivsel. Nøglearternes påvirkning har en helt afgørende rolle i vores økosystemer, da de sikrer lys, møg og slid til gavn for alt fra svampe og orkideer til sommerfugle og bier. Det får naturens hjul til at rulle. Et varieret naturligt landskab sikrer et rigt insekt- og fugleliv og et landskab med skjul og varieret fødeudbud, om man er hare, hjort eller humlebi. Derfor er jægerne meget vigtige som aktive medspillere i kampen for at genoprette de tabte naturområder.

Biodiversitetskrisen og politikerne

Uanset jægerens rolle hviler udfaldet af biodiversitetskrisen på skuldrene af vores politikere. For arterne er det stabiliteten og den politiske prioritering, der vil gøre forskellen, som det også gælder for alle andre politikområder. Mange af jer kender sikkert historien: FN-målet var, at tabet af biodiversitet skulle være stoppet i 2010. Året kom, og tilstanden var forværret – målstregen blev rykket til 2020, samme historie. Nu summer der så over, hvor næste målstreg skal placeres. Mon ikke det bliver 2030. Men som vi ved af bitter erfaring, er politisk målsætning intet værd uden handling!

Desværre er der ikke meget i handling eller konkrete planer, der tilnærmelsesvis indikerer, at vi ikke endnu en gang vil stå med en forringet artsrigdom om otte år. Konsekvensen af den manglende handling er, at arter uddør lokalt, nationalt og globalt, med en hastighed, der af forskerne vurderes til at være 100-1.000 gange hurtigere end normalt tilstanden. Vi er populært sagt på vej ind i den sjette masseuddøen, hvor de fem forrige var drevet af globale naturkatastrofer. Det kan vi simpelthen ikke lade fortsætte.

Alt hvad der kan ses på billede, var en pløjemark for 13 år siden – giver man plads til både natur og større plantædere, så vender naturen tilbage. Læs kronikken i april.

Alt peger på, at et stor flertal i befolkningen er klar til at investere i at stoppe artstabet. Hvis vi i et rigt land som Danmark ikke kan, hvem kan så? Ingen kan med en god følelse i maven forsvare, at vores art er i gang med at ødelægge en stor del af livet på jorden. Politikerne har befolkningens opbakning til en ambitiøs naturindsats. Og nej, noget urørt statslig skov og nogle naturnationalparker kommer ikke til at gøre det alene. Tiltagene kan forhåbentlig inspirere, men der skal langt mere til, for de resterende 98 % af vores areal har fortsat den mangelfulde beskyttelse og forvaltning, der har ført til arts- og naturtabet.

Nu er banens dystre rammer ridset op. Herefter kommer mit bud på, hvordan politikerne kan stoppe tabet af natur frem mod 2030, med et lille håb om, at nogle af vores politikere læser med, og at andre kan lade sig inspirere af forslagene til handling.

Red naturen med en naturskat

Vi bør implementere i lovgivningen, at mindst 30 % af Danmarks areal skal være beskyttet natur, fordelt med 10 % strengt beskyttet og 20 % med en lidt løsere beskyttelse. Det er i øvrigt indholdet af udkastet til FN's biodiversitetsstrategi, som verdens lande her i november skal mødes om i Kina. Går Danmark forrest, vil det sende et stærkt internationalt signal om, at Danmark ikke bare er en grøn nation, når det drejer sig om klimapolitik, men også mht. naturpolitik. Som et lille, rigt land har vi en enestående mulighed for at implementere en na-

turpolitik, som kan blive til inspiration for alle verdens nationer. Det, vi gør i Danmark, vil kunne få betydning for hele verdens natur.

Men 30 % beskyttet natur forudsætter finansiering, da det vil kræve, at skov- og landbrugsdrift ophører, i en grad der ligger udover normal erstatningsfri regulering. Pengene kan komme fra finansloven. Men erfaringsmæssigt er den en kampplads, hvor naturen har svært ved at hamle op med andre aktuelle politiske temaer, om det er indvandring, sundhed eller andet. Naturen bliver altid skubbet til side af problemer der drejer sig om os og vores behov. Sikring af naturen kræver en stabil finansiering på tværs af partifarve og politiske uenigheder.

Jeg foreslår en national naturskat, som vi f.eks. kender det fra kirkeskatten. Den ville være meget let at implementere. På den måde ville alle løfte opgaven kollektivt. Kirkeskattens gennemsnit på 0,87 % giver ca. 6,6 mia. kr. om året (2017-tal). Et naturgenopretningsbidrag på det halve svarende til ca. 0,44 % ville skaffe naturen godt 26 mia. kr. frem til 2030. Afhængig af om der skal ejerskifte til, erstatning for ændret drift eller jordbytte, vil et bud på 100.000 kr. som den gennemsnitlige pris for beskyttelse af en hektar nok ikke være helt ved siden af. Det giver mulighed for at sikre ekstra beskyttelse af et areal på minimum 250.000 hektar (Fyn er på ca. 310.000 hektar). En sådan forøgelse kan blive en gamechanger for Danmarks biodiversitet.

Udover finansieringen skal der også en række strukturelle ændringer til, som kan motivere lodsejere til at beskytte og genoprette natur generelt.

Fem forslag til mere natur

1. Fritagelse af beskyttet natur for beskatning (grundskyld) og nogle skattefordele, hvis en ejendom f.eks. har mere end 80 % af sit areal som beskyttet natur. Lodsejere, der tager ansvar, skal motiveres og belønnes.
2. Gør det attraktivt at stoppe skov- og landbrugsdrift op til eksisterende levesteder for truede arter. Det er altafgørende, at der bygges videre på eksisterende natur. Fordelene er, at negativ drift tæt på arternes nuværende levesteder ophører, og at arterne får nye levesteder tæt på de allerede eksisterende.
3. Nedsættelse af et nationalt naturgenopretningsteam med regionale enheder, der har som opgave at finde områder med potentiale og gå i dialog med lodsejere, kommuner mv. om, hvordan områderne kan genoprettes og forvaltes så optimalt som muligt. Størstedelen af midlerne fra genopretningsbidraget vil skulle bruges på de helt konkrete arealtiltag.
4. Gennemgang af landbrugsstøtteordningerne, så de ikke modarbejder natur. I dag er det økonomisk attraktivt at fjerne levende hegn, småbiotoper og ubeskyttede skove for så at kunne få støtte til landbrugsdrift. Placer kontrol af støtteordninger, så de ikke modarbejder natur, som eksempelvis en rig blomstring om sommeren til gavn for insekterne.
5. En årlig rapport skal redegøre for naturens tilstand: Hvilke fremskridt er gjort, og hvilken betydning vil tiltagene få for naturen og arterne i den. Det er afgørende, at der skabes ejerskab til genopretningsbidraget og til kampen for at redde vores biodiversitet. Naturgenopretningsbidraget og dets størrelse skal tydeligt fremgå af skattebilletten.

Naturen er fundamentet for os mennesker, og naturen vil også være her, den dag vi forsvinder. Spørgsmålet er bare, hvilken tilstand vi efterlader den i. Reelt kan man vel spørge, om det ikke var rimeligt, at det halve af klodens areal blev givet tilbage til naturen. peder@storup.dk